

Проблемні аспекти накопичення в обліку інформації щодо об'єктів та баз оподаткування для обчислення місцевих податків і зборів

Занько Б.М.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку
Університету державної фіскальної служби України

У статті розглянуто такі обов'язкові елементи податку, як об'єкт оподаткування та база оподаткування. Обґрунтовано необхідність накопичення в системі бухгалтерського обліку інформації щодо об'єктів оподаткування та баз оподаткування, яка використовується для обчислення місцевих податків і зборів. Проведено аналіз наявності у Податковому кодексі України визначення об'єктів оподаткування у розрізі місцевих податків і зборів. Висвітлено проблеми з визначенням баз оподаткування для окремих місцевих податків. Проведено аналіз рішень місцевих рад щодо повноти визначення об'єктів оподаткування та баз оподаткування для місцевих податків і зборів.

Ключові слова: база оподаткування, бухгалтерський облік, місцевий збір, місцевий податок, об'єкт оподаткування.

Занько Б.М. ПРОБЛЕМНЫЕ АСПЕКТЫ НАКОПЛЕНИЯ В УЧЕТЕ ИНФОРМАЦИИ ОБ ОБЪЕКТАХ И БАЗАХ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ МЕСТНЫХ НАЛОГОВ И СБОРОВ

В статье рассмотрены такие обязательные элементы налога, как объект налогообложения и база налогообложения. Обоснована необходимость накопления в системе бухгалтерского учета информации об объектах налогообложения и базах налогообложения, используемая для исчисления местных налогов и сборов. Проведен анализ наличия в Налоговом кодексе Украины определения объектов налогообложения в разрезе местных налогов и сборов. Освещены проблемы с определением баз налогообложения для отдельных местных налогов. Проведен анализ решений местных советов относительно полноты определения объектов налогообложения и баз налогообложения для местных налогов и сборов.

Ключевые слова: база налогообложения, бухгалтерский учет, местный сбор, местный налог, объект налогообложения.

Zanko B.M. PROBLEM ASPECTS OF ACCUMULATION IN THE ACCOUNTING OF THE INFORMATION ABOUT TAXABLE ITEMS AND TAX BASES FOR CALCULATION OF LOCAL TAXES AND FEES

The article considers such compulsory elements of the tax as the taxable item and the tax base. The necessity of accumulating in the accounting system information about taxable items and tax bases, which is used for calculation of local taxes and fees, is substantiated. The analysis of the presence in the Tax Code of Ukraine of the definition of taxable items in the context of local taxes and fees is carried out. The problems with the definition of tax bases for certain local taxes are highlighted. An analysis of the decisions of local councils on the completeness of the definition of taxable items and tax bases for local taxes and fees was carried out.

Keywords: tax base, accounting, local fee, local tax, taxable item.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Одним із важливих чинників, який сприяє розвитку територіальних громад, є належне фінансове забезпечення. Важливим джерелом фінансових надходжень до місцевих бюджетів мають стати місцеві податки та збори. Платниками місцевих податків і зборів є, зокрема, підприємства, які перебувають на спрощеній системі оподаткування та здійснюють операції з продажу товарів, виконання робіт, надання послуг, або підприємства, які володіють землею, нерухомим майном чи легковими транспортними засобами.

Під час обчислення місцевих податків і зборів велике значення має інформація, яка характеризує, зокрема, такі обов'язкові елементи податку, як об'єкт оподаткування та база оподаткування. Інформацію, яка необхідна для обчислення податків і зборів, платникам податків доцільно накопичувати у системі бухгалтерського обліку. Якщо у Податковому кодексі України чітко й ясно визначено об'єкти оподаткування та бази оподаткування в розрізі всіх місцевих податків і зборів, то це сприятиме накопиченню у системі бухгалтерського обліку якісної інфор-

мації, що потрібна для обчислення податкових зобов'язань.

Тому актуальним є дослідження норм Податкового кодексу України стосовно наявності чітко й ясно визначених об'єктів оподаткування та баз оподаткування в розрізі всіх місцевих податків і зборів, а також щодо можливості відображення інформації про такі об'єкти оподаткування та бази оподаткування у системі бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Основні аспекти бухгалтерського обліку як джерела інформації для прийняття управлінських рішень, а також проблеми оподаткування у своїх працях розглядали В.В. Бабич [1], Ф.Ф. Бутинець [2], С.Ф. Голов [3], М.Я. Дем'яненко [4], В.М. Жук [5], Г.Г. Кірейцев [6], О.І. Малишкін [7], Н.М. Ткаченко [8], В.Г. Швець [9] та ін.

Віддаючи належне науковим напрацюванням цих учених, слід відзначити, що питання накопичення в обліку інформації щодо об'єктів оподаткування та баз оподаткування для обчислення місцевих податків і зборів, а також необхідності чіткого визначення об'єкта оподаткування та бази оподаткування для кожного із цих обов'язкових платежів на законодавчому рівні розглянуто не повною мірою, а тому потребує подальшого наукового дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на велику кількість досліджень, які стосуються складу інформації, яку доцільно накопичувати у бухгалтерському обліку для прийняття управлінських рішень, у тому числі рішень, які стосуються питань оподаткування, питання накопичення в обліку інформації щодо об'єктів оподаткування та баз оподаткування потребує додаткової уваги, особливо з урахуванням постійних змін, які вносяться до Податкового кодексу України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження норм Податкового кодексу України стосовно наявності чітко й ясно визначених об'єктів оподаткування та баз оподаткування у розрізі всіх місцевих податків і зборів, а також обґрунтування можливості відображення інформації про такі об'єкти оподаткування та бази оподаткування у системі бухгалтерського обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Бухгалтерський облік є важливим джерелом інформації, яка використовується керівництвом підприємства під час прийняття управлінських рішень. Такі рішення можуть бути спрямовані як на пошук оптимальних

шляхів розвитку господарської діяльності, так і стосуватися питань податкового планування.

Для прийняття ефективних управлінських рішень потрібно, щоб у системі бухгалтерського обліку накопичувалася якісна інформація. Між спостереженням за фактами господарського життя (далі – ФГЖ) до формування інформації у бухгалтерському обліку повинні пройти певні етапи. Можна погодитися з Р.Е. Островерхою, яка стосовно цього стверджує, що «формування інформації відбувається шляхом послідовного проходження від спостереження за ФГЖ, їх сприйняття, через вартісне вимірювання до запису у первинних документах, що зумовлює залежність якісних характеристик інформації від кожного виду облікових робіт та визначає шляхи оптимізації процесу документування, суть яких полягає у системному вдосконаленні всіх складників шляхом їх гармонізації, послідовності, наступності та взаємозв'язку» [10, с. 679].

Для найбільш повного забезпечення потреб користувачів інформації велике значення має належний рівень організації обліку на підприємстві. Погоджуємося з Р.Е. Островерхою, яка організацію обліку пропонує визначати як комплекс «цілеспрямованих заходів, що забезпечують створення, функціонування, безперервне впорядкування та вдосконалення інформаційної системи з метою забезпечення потреб користувачів інформації» [11, с. 170].

Підприємства, які є платниками місцевих податків і зборів, повинні накопичувати у системі бухгалтерського обліку, зокрема у підсистемі податкового обліку, інформацію, яка характеризує об'єкти оподаткування та бази оподаткування, які визначені податковим законодавством для цих обов'язкових платежів.

Відповідно до ст. 22 Податкового кодексу України, «об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, із наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку» [12]. Отже, об'єктом оподаткування можуть бути матеріальні об'єкти (майно, товари), доходи, а також інші об'єкти, у тому числі різноманітні операції.

Розглянемо, як база оподаткування співвідноситься з об'єктом оподаткування. Згідно зі ст. 23 Податкового кодексу України, «база

оподаткування – це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання» [12]. Таким чином, база оподаткування тісно пов'язана з об'єктом оподаткування й є його виразом. Під час обчислення суми податку саме до бази оподаткування повинна застосовуватися ставка податку, про що йдеться у п. 29.1 ст. 29 Податкового кодексу України.

Одним із принципів, на яких ґрунтується податкове законодавство, згідно з пп. 4.1.11 п. 4.1 ст. 4 Податкового кодексу України, є єдиний підхід до встановлення податків та зборів. Цей принцип передбачає, щоб усі обов'язкові елементи податку обов'язково визначалися на законодавчому рівні. Якщо ж звернутися до пп. 7.1.2 та пп. 7.1.3 п. 7.1 ст. 7 Податкового

кодексу України, то як об'єкт оподаткування, так і база оподаткування є обов'язковими елементами податку, відповідно, вони повинні бути визначені для кожного податку окремо.

Розглянемо, чи дійсно Податковим кодексом України для кожного місцевого податку і збору окремо визначено ці обов'язкові елементи податку (табл. 1).

Як видно з даних табл. 1, для орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності, яка є однією з форм плати за землю, Податковим кодексом України хоча й визначено об'єкт оподаткування, проте не визначено базу оподаткування. Скоріше за все, це пояснюється специфікою цієї орендної плати, оскільки, відповідно до п. 288.4 ст. 288 Податкового кодексу України, розмір та умови внесення цієї орендної плати «встановлюються у договорі оренди між орендодавцем (влас-

Таблиця 1

Визначення Податковим кодексом України об'єктів оподаткування та баз оподаткування у розрізі місцевих податків і зборів

№ з/п	Місцеві податки і збори	Об'єкт оподаткування	База оподаткування
1	Податок на майно , до якого входять такі три складники:	–	–
1.1	податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	Визначено у ст. 266 Податкового кодексу України	Визначено у ст. 266 Податкового кодексу України
1.2	транспортний податок	Визначено у ст. 267 Податкового кодексу України	Визначено у ст. 267 Податкового кодексу України
1.3	плата за землю , яка справляється у двох формах:	–	–
1.3.1	земельний податок (форма плати за землю)	Визначено у ст. 270 Податкового кодексу України	Визначено у ст. 271 Податкового кодексу України
1.3.2	орендна плата за земельні ділянки державної і комунальної власності (форма плати за землю)	Визначено у ст. 288 Податкового кодексу України	Не визначено
2	Єдиний податок , платники якого поділяються на такі групи:	–	–
2.1	перша, друга та третя групи платників єдиного податку	Визначено у ст. 297 Податкового кодексу України	Не визначено
2.2	четверта група платників єдиного податку	Визначено у ст. 292 ¹ Податкового кодексу України	Визначено у ст. 292 ¹ Податкового кодексу України
3	Збір за місця для паркування транспортних засобів	Визначено у ст. 268 ¹ Податкового кодексу України	Визначено у ст. 268 ¹ Податкового кодексу України
4	Туристичний збір	Не визначено	Визначено у ст. 268 Податкового кодексу України

Джерело: узагальнено автором на підставі [12]

ником) і орендарем» [12]. Тобто платник цієї орендної плати не самостійно розраховує її розмір, а повинен сплатити суму, яка вже встановлена у відповідному договорі оренди.

Що стосується єдиного податку, то Податковим кодексом України взагалі не визначено базу оподаткування для платників єдиного податку першої, другої та третьої груп. Об'єкт оподаткування для першої – третьої груп платників єдиного податку визначено, але навряд чи це визначення можна назвати вичерпним.

Так, відповідно до пп. 2 п. 297.1 ст. 297 Податкового кодексу України, встановлено, що платники єдиного податку звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з «податку на доходи фізичних осіб у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані в результаті господарської діяльності платника єдиного податку першої – третьої груп (фізичної особи) та оподатковані згідно із цією главою» [12]. Тобто, як можна зрозуміти з наведеного, об'єктом оподаткування у цьому разі є доходи, але такі доходи згадуються в контексті лише фізичних осіб. Водночас платниками єдиного податку третьої групи є також й юридичні особи. Вважаємо, що визначенню об'єкта оподаткування для платників єдиного податку першої – третьої груп повинні бути присвячені окремі норми Податкового кодексу України, при цьому визначення такого об'єкта оподаткування повинне стосуватися як фізичних, так і юридичних осіб.

З даних табл. 1 також слідує, що для туристичного збору Податковим кодексом України хоча й визначено базу оподаткування, проте не визначено об'єкт оподаткування.

У зв'язку з викладеним звернемося до пп. 12.3.2 п. 12.3 ст. 12 Податкового кодексу України, в якому встановлено, що «під час прийняття рішення про встановлення місцевих податків та зборів обов'язково визначаються об'єкт оподаткування, платник податків і зборів, розмір ставки, податковий період та інші обов'язкові елементи, визначенні статтею 7 цього Кодексу з дотриманням критеріїв, встановлених розділом XII цього Кодексу для відповідного місцевого податку чи збору» [12].

Ці норми дають підстави сподіватися, що місцеві ради можуть самостійно врегулювати недоліки податкового законодавства, для чого у своїх рішеннях про встановлення місцевих податків і зборів визначати, зокрема, ті обов'язкові елементи місцевих податків і зборів, які не визначені в Податковому кодексі України (наприклад, визначити для туристич-

ного збору об'єкт оподаткування і т. д.). Але насправді цього не відбулося.

У своїх рішеннях місцеві ради використовують, як правило, лише ті обов'язкові елементи місцевих податків і зборів, які вже визначені у Податковому кодексі України, не намагаючись при цьому самостійно врегулювати недоліки цього Кодексу (див., наприклад, Положення про туристичний збір у м. Києві, затверджене рішенням Київської міської ради [13], рішення Кіровоградської міської ради щодо встановлення туристичного збору [14], а також Положення про єдиний податок, затверджене рішенням Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області [15]). Зауважимо, що Боярська міська рада у Києво-Святошинському районі Київської області у п. 2.2 Положення про особливості справляння єдиного податку суб'єктами господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, зробила спробу визначити базу оподаткування для платників єдиного податку першої – третьої груп, а саме встановила, що «порядок визначення доходів та їх склад передбачено статтями 292, 292¹ Податкового кодексу України» [16]. Проте оскільки у самому Податковому кодексі України, як було сказано вище, базу оподаткування для платників єдиного податку першої – третьої груп не визначено, то й посилання на норми цього Кодексу не дає чіткої відповіді на те, що є базою оподаткування у цьому разі.

У зв'язку з викладеним звернемо увагу на таке:

1) як було сказано вище, об'єкт оподаткування та база оподаткування є обов'язковими елементами податку, а тому вони мають бути визначені на законодавчому рівні для кожного місцевого податку і збору. Якщо щодо якогось місцевого податку або збору не визначено об'єкт оподаткування або базу оподаткування, то це є порушенням норм пп. 4.1.11 п. 4.1 ст. 4, пп. 7.1.3 п. 7.1 ст. 7, пп. 12.1.3 п. 12.1 ст. 12 Податкового кодексу України;

2) відсутність визначених на законодавчому рівні об'єктів оподаткування або баз оподаткування для місцевих податків і зборів створює додаткові труднощі для бухгалтерських служб підприємств, оскільки це ускладнює накопичення у системі бухгалтерського обліку інформації, що потрібна для обчислення таких податків і зборів, та збільшує ймовірність помилок, які можуть бути допущені під час розрахунку податкових зобов'язань.

Таким чином, вітчизняне податкове законодавство все ще потребує подальшого доопрацювання у частині чіткого й ясного визначення основних елементів окремих податків і зборів.

Висновки з цього дослідження. Проведене дослідження дало змогу дійти таких висновків:

1. Інформацію, яка необхідна для обчислення місцевих податків і зборів, платникам податку доцільно накопичувати у системі бухгалтерського обліку. Підприємствам необхідно накопичувати, зокрема, дані щодо об'єктів оподаткування та баз оподаткування у розрізі всіх місцевих податків і зборів.

2. У Податковому кодексі України формально не визначено такого обов'язкового для справляння податків і зборів елемента, як база оподаткування, для, зокрема, єдиного податку, який сплачується платниками першої – третьої груп. Окрім того, для туристичного збору не визначено об'єкт оподатку-

вання. Якщо щодо якогось податку або збору не визначено об'єкт оподаткування або базу оподаткування, то це є порушенням норм пп. 4.1.11 п. 4.1 ст. 4, пп. 7.1.3 п. 7.1 ст. 7, п. 12.3 ст. 12 Податкового кодексу України.

3. Відсутність визначених на законодавчому рівні об'єктів оподаткування або баз оподаткування для окремих місцевих податків і зборів створює додаткові труднощі для бухгалтерських служб підприємств, оскільки це ускладнює накопичення у системі бухгалтерського обліку інформації, що потрібна для обчислення податків і зборів. Унаслідок цього збільшується ймовірність помилок, які можуть бути допущені під час розрахунку податкових зобов'язань.

Питання накопичення в системі бухгалтерського обліку інформації, яка необхідна для обчислення місцевих податків та зборів, є актуальним і до кінця не вирішеним, а тому потребує подальшого наукового дослідження.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бабиць В.В., Сагова С.В. Фінансовий облік (облік активів): навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 282 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів; за заг. ред. Ф.Ф. Бутиця; 8-е вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2009. 912 с.
3. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія. К.: Центр учбової літератури, 2007. 522 с.
4. Дем'яненко М.Я. Про співвідношення бухгалтерського та податкового обліку. Облік і фінанси АПК. 2004. № 1. С. 10–17.
5. Жук В.М. Бухгалтерський облік: шляхи вирішення проблем практики і науки: монографія. К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2012. 454 с.
6. Кірейцев Г.Г. Глобальні процеси і актуалізація оновлення методології обліку. Зб. наук. праць Вінницького нац. аграр. університету. Серія «Економічні науки». 2013. Вип. 3(80). С. 91–103.
7. Малишкін О.І. Податковий облік чи податкові розрахунки? Бухгалтерський облік і аудит. 2012. № 1. С. 22–28.
8. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник; 5-е вид., доп. і перероб. К.: Алерта, 2011. 976 с.
9. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник; 2-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 525 с.
10. Островерха Р.Е. Документування у бухгалтерському обліку: теоретичні засади та напрями удосконалення. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 23. С. 675–680.
11. Островерха Р.Е. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку: організаційний аспект. Економічний вісник. Серія «Фінанси, облік, оподаткування». 2017. № 1. С. 167–175.
12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 22.10.2018).
13. Положення про туристичний збір в м. Києві: Рішення від 23.06.11 № 242/5629. URL: <http://kyiv.sfs.gov.ua/rishennya-mistsevih-rad-/inshe/324876.html> (дата звернення: 22.10.2018).
14. Про встановлення туристичного збору: Рішення від 27.01.2015 № 3947. URL: <http://kr-rada.gov.ua/uploads/documents/ua-rishennya-risenya-3947-27-01-15.pdf> (дата звернення: 22.10.2018).
15. Положення про єдиний податок: Рішення від 21.12.2017 № 3-5/VII. URL: <https://stepankivska.gr.org.ua/rishennyaradi/pro-vstanovlennya-yedynogo-podatku-ta-zatverdzhennya-vidpovidnogo-polozhennya-na-2018-rik/> (дата звернення: 22.10.2018).
16. Положення про особливості справляння єдиного податку суб'єктами господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності на території міста Боярка: Рішення від 01.03.2018 № 41/1364. URL: https://mistoboyarka.gov.ua/miska_rada/normatyvni_aky/pro_vstanovlennia_yedynoho_podatku_na_2018_rik_NPA.html / (дата звернення: 22.10.2018).

REFERENCES:

1. Babych V. V., Sahova S. V. (2006) Finansovyi oblik (oblik aktyviv) [Financial Accounting (Assets Accounting)] Kyiv: KNEU. (in Ukrainian)
2. Butynets F. F. (2009) Bukhhalterskyi finansovyi oblik [Financial Accounting]. Zhytomyr: Ruta. (in Ukrainian)
3. Holov S. F. (2007) Bukhhalterskyi oblik v Ukraini: analiz stanu ta perspektyvy rozvytku [Accounting in Ukraine: An Analysis of the Status and Prospects of Development]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. (in Ukrainian)
4. Demianenko M. Ya. (2004) Pro spivvidnoshennia bukhhalterskoho ta podatkovoho obliku [About Correlation of Accounting and Tax Accounting]. Oblik i finansy APK, no. 1, pp. 10-17.
5. Zhuk, V. M. (2012) Bukhhalterskyi oblik: shliakhy vyrishennia problem praktyky i nauky [Accounting: Ways to Solve Problems of Practice and Science]. Kyiv: NNTs «Instytut aharnoi ekonomiky». (in Ukrainian)
6. Kireitsev H. H. (2013) Hlobalni protsesy i aktualizatsiia onovlennia metodolohii obliku [Global Processes and Actualization of the Updating of the Accounting Methodology]. Zbirnyk naukovuh prats Vinnytskoho natsionalnogo aharnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky», vol. 3(80), pp. 91-103.
7. Malyshkin O. I. (2012) Podatkovyi oblik chy podatkovyi rozrakhunky? [Tax Accounting or Tax Calculations?]. Bukhhalterskyi oblik i audyt, no. 1, pp. 22-28.
8. Tkachenko N. M. (2011) Bukhhalterskyi finansovyi oblik, opodatkuvannia i zvitnist [Financial Accounting, Taxation and Reporting]. Kyiv: Alerta. (in Ukrainian)
9. Shvets V. H. (2006) Teoriia bukhhalterskoho obliku [Theory of Accounting]. Kyiv: Znannia. (in Ukrainian)
10. Ostroverkha R. E. (2018) Dokumentuvannia u bukhhalterskomu obliku: teoretychni zasady ta napriamy udoskonalennia [Documentation in Accounting: Theoretical Foundations and Directions of Improvement]. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky (electronic journal), vol. 23, pp. 675–680. Available at: <http://global-national.in.ua/issue-23-2018> (accessed 22 October 2018).
11. Ostroverkha R. E. (2017) Shliakhy vdoskonalennia bukhhalterskoho obliku: orhanizatsiinyi aspekt [Ways to Improve Accounting: An Organizational Aspect]. Ekonomichni visnyk. Seriya: finansy, oblik, opodatkuvannia, vol. 1, pp. 167–175.
12. Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-IV. Data onovlennia: 04.10.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Data zvernennia: 22.10.2018).
13. Polozhennia pro turystychnyi zbir v m. Kyievi: Zatverdzheno Rishenniam vid 23.06.11 r. № 242/5629 / Kyivska miska rada. URL: <http://kyiv.sfs.gov.ua/rishennya-mistsevih-rad-/inshe/324876.html> (Data zvernennia: 22.10.2018).
14. Pro vstanovlennia turystychnoho zboru: Rishennia vid 27.01.2015 r. № 3947 / Kirovohradska miska rada. URL: <http://kr-rada.gov.ua/uploads/documents/ua-rishennya-risenya-3947-27-01-15.pdf> (Data zvernennia: 22.10.2018).
15. Polozhennia pro yedynyi podatok: Zatverdzheno Rishenniam vid 21.12.2017 r. № 3-5/VII / Stepankivska silska rada. URL: <https://stepankivska.gr.org.ua/rishennyaradi/pro-vstanovlennya-yedynogo-podatku-ta-zatverdzhennya-vidpovidnogo-polozhennya-na-2018-rik/> (Data zvernennia: 22.10.2018).
16. Polozhennia pro osoblyvosti spravliannia yedynoho podatku subiektamy hospodariuvannia, yaki zastosovuiut sproshchenu systemu opodatkuvannia, obliku ta zvitnosti na terytorii mista Boiarka: Zatverdzheno Rishenniam vid 01.03.2018 r. № 41/1364 / Boiarska miska rada. URL: https://mistoboyarka.gov.ua/miska_rada/normatyvni_akty/pro_vstanovlennia_yedynoho_podatku_na_2018_rik_NPA.html / (Data zvernennia: 22.10.2018).